

Posilování bezpečnosti ve světě mobility

Informační podklad ke sdělení Komise – Posilování bezpečnosti ve světě mobility: Zdokonalování výměny informací v boji proti terorismu a pevnější vnější hranice

Podklad k dokumentu Rady č. 12307/16
prosinec 2016
zpracovala: Eva Sochorová

Obsah:

- Hodnocení z hlediska principu subsidiarity: 3
- Odůvodnění a předmět: 3
- Obsah a dopad:..... 4
- Stanovisko vlády ČR: 5
- Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:..... 6
- Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR: 6

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	ŘADA: DOKUMENTY EU
Název: Posilování bezpečnosti ve světě mobility	Typ řady: interní
Zpracovala: Sochorová, E.	První vydání řady: říjen 2004
Číslo: Podklad k dokumentu č. 12307/16	Frekvence vydání řady: nepravidelná
Datum: prosinec 2016	Zaměření: Informační podklady k dokumentům EU projednávaným VEZ
Klíčová slova:	Jazyk: CZ
Vnější hranice; migrace; terorismus; systém vstupu/výstupu (EES); FRONTEX; Evropská pohraniční a pobřežní stráž; ETIAS; zabezpečení dokladů; Europol	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

SDĚLENÍ

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě a Radě – Posilování bezpečnosti ve světě mobility: Zdokonalování výměny informací v boji proti terorismu a pevnější vnější hranice KOM(2016) 602 v konečném znění, kód Rady 12307/16

- **Právní základ:**
Dokument informační povahy.
- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**
19. 09. 2016
- **Procedura:**
Není projednáváno legislativním postupem, jedná se o dokument nelegislativní povahy, který nepodléhá schválení v Radě a Evropském parlamentu. Procedura je ukončena jeho přijetím a předložením těmto institucím.
- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**
Datované dnem 11. listopadu 2016, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 28. listopadu 2016 prostřednictvím systému ISAP.
- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**
Hodnocení z hlediska principu subsidiarity se neuplatní, jedná se o dokument informační povahy.
- **Odůvodnění a předmět:**
Předkládané sdělení navazuje na Evropský program pro migraci a Evropský program pro bezpečnost a předkládá klíčová operativní opatření, která je třeba přijmout v krátkodobém horizontu za účelem zlepšení správy vnějších hranic, řešení bezpečnostních potřeb, zajištění informací mezi příslušníky pohraniční stráže, celními, policejními a dalšími orgány a využívání údajů s respektem k základním právům a dle pravidel na ochranu údajů prostřednictvím správně používaných a náležitě regulovaných technologií a informačních systémů. Sdělení uvádí nedostatky v zavedených strukturách v Řecku a Itálii, v rychlosti provádění opatření a v poskytování odborných zdrojů z jiných členských států a také ve sdílení klíčových informací v souvislosti s bojem proti terorismu. Za jádro bezpečnostní unie považuje náležité používání nástrojů pro vymáhání práva a hraniční kontrolu, díky jejichž potenciální interoperabilitě bude možné identifikovat potenciální bezpečnostní hrozby a využít moment vstupu na území Unie jako klíčový bod pro provedení bezpečnostních kontrol. Za tímto účelem Komise zahájila diskusi o posílení a zefektivnění informačních systémů jako jsou Schengenský informační systém, Vízový informační systém, databáze odcizených a ztracených cestovních dokladů vedená Interpolem, EURODAC a databáze Europolu. Komise také uvádí, že účinnost bezpečnostních kontrol do značné míry závisí na výměně informací nejen mezi donucovacími orgány, ale také mezi zpravodajskými službami.

- **Obsah a dopad:**

Klíčová operativní opatření k zajištění větší míry bezpečnosti a pevnější vnější hranice

Evropská pohraniční a pobřežní stráž

Nařízení bylo schváleno Radou 14. září 2016 a vstoupilo v platnost 6. října 2016, čímž byla činnost agentury oficiálně zahájena. Ustanovení týkající se zřízení rezervního týmu pro rychlé nasazení a rezervy technického vybavení vstoupí v platnost za dva měsíce od 6. října 2016 a ustanovení týkající se týmů pro navracení pak za tři měsíce od 6. října 2016. Komise upozorňuje členské státy na to, aby řešily stávající **nedostatky při vysílání odborníků** do Řecka, Itálie a Bulharska v reakci na výzvy agentury. V souvislosti s novým mandátem a novými úkoly agentury Frontex se rozpočet do konce roku 2017 více než ztrojnásobí a počet zaměstnanců zdvojnásobí; proto je třeba částečné předfinancování dodatečných lidských zdrojů plánovaných na rok 2017. Komise ve sdělení vyzývá členské státy, aby odstranily stávající nedostatky v reakci na výzvy týkající se odborníků pro operace agentury Frontex v Řecku, Itálii a Bulharsku, prostřednictvím účasti ve správní radě podpořily urychlení činnosti nové agentury a aby zajistily dostupnost vnitrostátních příspěvků na rychlou reakci a technického vybavení od prvního dne zřízení bezpečnostního týmu a také zahájily již nyní výroční dvoustranné rozhovory, tak aby příspěvky na rok 2017 byly jasné s dostatečným předstihem před koncem tohoto roku. Agentura Frontex by měla zajistit, aby byla metodika pro posouzení zranitelnosti dohodnuta v říjnu 2016 a pilotní projekt dokončen v listopadu 2016. Úplný soubor prvních posouzení zranitelnosti by tak byl dokončen v prvních třech měsících roku 2017. Také by měla zajistit, aby sdílené zdroje (vybavení a odborníci) byly plně k dispozici od prvního dne operací, a urychlit nábor dalších zaměstnanců k provádění posíleného mandátu agentury. Komise, jak avizovala v tomto sdělení, přijala vzor dohody o statusu se třetími zeměmi a předložila rozpočtové návrhy nezbytné k tomu, aby mohla agentura urychleně přijmout další zaměstnance, a zejména návrh opravného rozpočtu na rok 2016. Také bude pokračovat v poskytování včasné mimořádné finanční pomoci členským státům, jež čelí mimořádnému tlaku na vnějších hranicích, a bude poskytovat agentuře administrativní pomoc s cílem usnadnit nábor dalších potřebných zaměstnanců a využije ve střednědobém a dlouhodobém horizontu možností, jež nabízejí fondy EU, k podpoře kapacit členských států na vnějších hranicích. Evropský parlament a Rada měly dle výzvy Komise do konce října dosáhnout dohody o navrhované změně Schengenského hraničního kodexu a přijmout zrychleným postupem změnu rozpočtu, a urychlit tak nábor zaměstnanců pro novou agenturu. Evropský parlament a Rada k dohodě dospěly 7. prosince.

Systém vstupu/výstupu (EES)

Dle harmonogramu navrženého Komisí by se Evropský parlament a Rada měly **do konce roku 2016** dohodnout na konečné podobě návrhu, čímž by měl být dodržen stanovený termín pro přijetí. Agentura eu-LISA¹ by v návaznosti na to v roce 2017 zahájila vývoj systému, který by měl být plně funkční do začátku roku 2020.

Systém EU pro cestovní informace a povolení (ETIAS)

Komise tak, jak avizovala v tomto sdělení, předložila 16. listopadu **návrh** systému EU pro cestovní informace a povolení (ETIAS)², který by měl zajišťovat předběžné kontroly státních příslušníků

¹ Evropská agentura pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva

² Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL establishing a European Travel Information and Authorisation System (ETIAS) and amending Regulations (EU) No 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/794 and (EU) 2016/1624 COM(2016) 731 final, číslo Rady 14082/16

třetích zemí, kteří jsou osvobozeni od vízové povinnosti, při cestování do schengenského prostoru a v případě nutnosti jim odepřít vstup. Tyto kontroly budou spočívat na ověření informací v dalších databázích, pokud jde o zamítnuté žádosti o vízum ve VIS, záznamy v Schengenském informačním systému, záznam v informačním systému Europolu, hlášení odcizených či ztracených cestovních dokladů v databázi Interpolu, překročení povolení délky pobytu nebo odepření vstupu v budoucím systému EES, splnění pravidla pro krátkodobý pobyt a splnění podmínek vstupu dle Schengenského hraničního kodexu.

Zabezpečení dokladů

Na prosinec 2016 Komise avizuje přijetí **akčního plánu o zabezpečení dokladů**, konkrétně pobytových karet, dokladů totožnosti a náhradních cestovních dokladů. Evropský parlament a Rada by měly do konce roku 2016 přijmout návrhy týkající se nového designu a zdokonalených bezpečnostních prvků jednotného formátu víz a povolení k pobytu a Komise zjistí možnosti zdokonalení bezpečnostních prvků náhradních cestovních dokladů.

Posílení Europolu

S cílem omezit nedostatky ve výměně informací mezi příslušnými orgány Europol zřídil **Evropské centrum pro boj proti terorismu, Evropské středisko pro boj proti převaděčství a Evropské centrum pro boj proti kyberkriminalitě**. Pro posílení spolupráce v mezích současného právního rámce budou posíleny kapacity Evropského centra pro boj proti terorismu tak, že se rozšíří přístup do databází EU (systém VIS a systém Eurodac), posílí se vnitřní správa vytvořením programové rady, zvýší se spolupráce s třetími zeměmi a posílí se finanční a lidské zdroje. Komise vybízí členské státy ke zřízení **centrál pro výměnu informací** založené na interakci mezi donucovacími orgány a zpravodajskými službami v rámci protiteroristické skupiny a Evropského centra pro boj proti terorismu. Zvýšení kapacit Europolu by mělo být provedeno do začátku použitelnosti nového nařízení o Europolu v květnu 2017.

- **Stanovisko vlády ČR:**

ČR dlouhodobě prosazovala posílení ochrany vnějších hranic a rozšíření mandátu agentury Frontex, a proto vítá nové nařízení o Evropské pohraniční a pobřežní stráž, do jejíž činnosti se aktivně zapojí. ČR je připravena okamžitě poskytnout své příslušníky (20 osob) do nového rezervního týmu pro rychlé nasazení. ČR bude usilovat o rychlé zavedení EES do praxe tak, aby byla zajištěna plná funkčnost na všech hraničních přechodech, interoperabilita s dalšími databázemi a přehled o všech osobách překračujících hranice včetně občanů EU. V souvislosti se systémem ETIAS se ČR účastní expertních jednání a je připravena vést konstruktivní dialog, avšak čeká na výsledky studie potřebnosti a využitelnosti tohoto systému. V obecné rovině vytvoření tohoto systému podporuje. ČR vítá záměr vytvoření nového vízového štítku s ohledem na nutné zabezpečení proti padělání. Opatření proti padělání má také podpořit využívání systému VIS pracovníky konzulárních úřadů a také orgány odpovědnými za ochranu hranic. V systému VIS však nebudou registrována národní víza, proto ČR považuje vytvoření nového vzoru štítku za přínosné. V souvislosti s bojem proti terorismu ČR podporuje intenzivní spolupráci a výměnu informací v současné podobě zejména bilaterální spolupráce národních bezpečnostních složek, kdy jsou za zajištění bezpečnosti odpovědné národní státy. Povinné sdílení zpravodajských informací s Europolem ČR považuje za více než problematické z hlediska zajištění efektivity, funkčnosti, ohrožení zdrojů zpravodajských služeb, souladu s vnitrostátními normami, různých zájmů ČS a také různého zaměření bezpečnostních a zpravodajských složek. Také považuje za nemožné společné vyhodnocování informací policejních a zpravodajských složek. V případě efektivního využívání stávajících nástrojů Europolu členskými státy lze současný stav považovat za dostačující. Přidaná

hodnota Europolu poroste v souvislosti s jeho personálním posilováním a integrací již existujících informačních systémů, což ČR podporuje - např. možnost Europolu získávat PNR údaje (jmenná evidence cestujících).

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

V Evropském parlamentu se sdělení nachází v tzv. přípravné fázi, do gesce bylo přiděleno výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (LIBE) a termín projednání nebyl doposud stanoven.

Výše uvedená témata byla diskutována na Radě pro spravedlnost a vnitřní věci (JHA) 13. – 14. října. Rada JHA přijala nařízení, kterým se zavádí jednotný evropský cestovní doklad pro návrat neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (evropský cestovní doklad pro návrat), zejména jeho formát, bezpečnostní prvky a technické specifikace.

Říjnová Evropská rada ve svých závěrech³ vyzvala k urychlenému přijetí revidovaného znění Schengenského hraničního kodexu, které stanoví systematické kontroly všech cestujících překračujících vnější hranice EU a také vyzvala Radu, aby do konce roku 2016 přijala svůj postoj ohledně systému vstupu/výstupu. Další jednání proběhnou na Radě JHA 8. a 9. prosince.

Komise 16. listopadu předložila avizovaný návrh nařízení o zřízení Systému EU pro cestovní informace a povolení (ETIAS). Ministři na Radě JHA dne 18. listopadu vyjádřili přesvědčení, že navržený systém posílí politiku EU v oblasti bezpečnosti a správy hranic a pověřili odborníky, aby zahájili projednávání návrhu.

- **Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR:**

Výbor pro evropské záležitosti PS PČR projednal dokument dne 15. 12. 2016 a usnesením č. 333 přijal tyto závěry:

Výbor pro evropské záležitosti

1. **podporuje** zavedení jednotlivých opatření posilujících kontrolu vnější – schengenské hranice;
2. **vyjadřuje** nespokojenost s rychlostí, jakou jsou tato opatření přijímána.

³ Závěry k dispozici [ZDE](#)